

Mesopotamien faar sin Bane og dermed sin Forbindelse med Omverdenen. Ja, jeg vil blot nævne, hvilken Betydning det har, at Rejsen til Indien bliver forkortet med 8 Dage. Det betyder ikke ganske lidt. Derfor kunde jeg ønske, at vi netop der havde en Konsul, der kunde varetage vore Interesser. Jeg mener ikke for Eksportens Skyld, i alt Fald ikke i første Omgang, men vi have en Mængde unge Mænd, som gerne ville ud, dygtige Ingeniører, dygtige Maskinarbejdere, der senere blive uddannede til Maskinmestre, dygtige Landmænd og dygtige Haandværkere. Der er Brug for mange Mennesker derovre. Det har Tyskland indset og gør store Ofre i saa Henseende. Jeg erindrer blot om, at Hs. Majestæt, den tyske Kejser, har faaet Generaldirektør Ballin til at aabne en Route paa den persiske Havbugt. Vor Mulighed ligger deri, at naar England og Tyskland maaske blive misundelige paa hinanden, have vi den Chance, som vor Lidenhed og storpolitiske Harmløshed, det, at vi ikke ere farlige, til en vis Grad giver os, at man kan bruge danske Mennesker, hvor Englænderne ikke tillade, at det bliver Tyskere, og Tyskerne ikke, at det bliver Englændere. Jeg kunde derfor ønske, at den højtærede Udenrigsminister af Hensyn til, at Lille-Asien er i Færd med at vaagne, vilde tage Oprettelsen af et Konsulat i Konstantinopel eller maaske i Bagdad under velvillig og elskværdig Overvejelse.

Der har gaaet nogle Rygter, om hvilke jeg vil bede den højtærede Udenrigsminister udtale sig, ikke her i Salen — det antager jeg ikke, han vil og heller ikke kan. Der har staaet en Del i tyske Blade om eventuelle Handelstraktatforhandlinger mellem Danmark og Tyskland, og Sagen er den, som Ministeren ogsaa har oplyst, at vi nu have en Mestbegunstigelsestraktat. Jeg skal ikke og vil ikke her udtale noget som helst Skøn over, hvad der er mest fordelagtigt, enten at faa en særlig Handelstraktat eller vedblivende at staa fast paa Mestbegunstigelsestraktaten. Jeg haaber i alt Fald, at saa længe vi ikke ønske andet, vil Tyskland forstaa — bl. a. under Relation til Fredstraktaten —, at det vilde være ridderligt i alt Fald at opsigte Traktaten med os *sidst*. Men paa den anden Side staar det for mig saaledes, at der er en Mulighed for, at denne Opsigelse er mere nærliggende, end vi selv maaske tro, ikke af Hensyn til Tysklands Uvillie eller Velvillie, men af Hensyn til Tysklands Toldsystem, hvori Mestbegunstigelsestraktater aldeles ikke passe

ind. Det tyske og hele det mellemeuropæiske Toldsystem, der jo gaar ud paa, at det enkelte Land afgrænser sig indenfor sig selv, men naar det har en Verdensindustri, denne da kommer til at spænde over et andet Land, med hvilket det er i Forbund eller har truffet Aftale, er ikke gunstig for Mestbegunstigelsestraktaterne. Hvis det skulde ske, hvad jeg mener, der er en vis Mulighed for, at Tyskland vilde revidere sin Mestbegunstigelsestraktat og forlange Særtraktat, mener jeg, at vi bør være beredte paa at tage saadanne Forhandlinger op, og jeg tror, der maa være noget om det. Jeg vil derfor bede den højtærede Udenrigsminister sige i Finansudvalget, hvad han ved derom. Men i øvrigt kan jeg ikke tilbageholde den Bemærkning, naar jeg taler om Muligheden af Handelstraktater med andre Nationer, at umiddelbart før den Bülow'ske Traktatrække kom i Kraft og Fyrst von Bülow skulde forhandle med de forskellige Stater, Svejts, Østrig osv., hvad gjorde disse Lande saa? De begyndte med, *inden* de gik ind i Toldforhandlingerne, at forhøje deres Toldtariffer for at have noget at slaa af paa. Det synes Danmark forbeholdt at gaa den modsatte Vej: at nedsætte vore Toldsatser, inden vi skulle ind paa Forhandlingerne. Som sagt, jeg beder den højtærede Udenrigsminister tænke over, hvor vidt han kan fortælle os — ikke her i Salens pleno, men i Finansudvalget eller andetsteds —, hvad han mener at burde sige om den Ting.

Inden jeg forlader denne Talerplads, ønsker jeg at udtale en Lykønskning til nogle af mine ærede Kolleger, nemlig til den socialdemokratiske Bænk. Jeg lykønsker ganske oprigtigt de Herrer til, at de have opgivet en Handling, som nationalt set vilde kunne misforstaaes i højeste Grad som en Art Falden i Ryggen, og som internationalt og folkeretlig set vilde have været uendelig uklog. Jeg beder de Herrer modtage min oprigtige Lykønskning til, at de have undladt denne Handling.

Jensen-Knudstrup: Jeg skal føre Forhandlingerne tilbage til vore hjemlige og jævne Forhold, den ærede sidste Taler var jo langt ude i den store Verden. Allerede den første Taler under denne Sags Behandling, det ærede Medlem for Nørresundby (Jensen-Sønderup), fremsatte angaaende Børnelovens begyndte Gennemførelse nogle finansielle Bemærkninger af kritisk Art. Et andet æret Medlem, Følkeledningsmanden for Æbeltoft (N. Neergaard), var ogsaa lejlighedsvis inde paa denne Sag.